

Fasttrack verhoogd PSA

U bent verwezen naar de polikliniek Urologie vanwege een verhoogde PSA-waarde. Deze informatiefolder is gemaakt om u verdere informatie te geven over de geplande afspraken op de polikliniek urologie. Het kan zijn dat er wijzigingen plaatsvinden of afspraken afgezegd worden. Dit hangt af van de onderzoeksuitkomsten. De behandelend specialist bespreekt dit met u tijdens uw afspraak.

Vorbereidingen afspraak

- Neem de ingevulde vragenlijsten (plasdagboek, IPSS) mee.
- Kom met een gevulde blaas (meer informatie hierover, zie kopje uroflowmetrie).
- Zorg voor een ingevulde screeningslijst voor MRI onderzoek (staat voor u klaar in MijnZGT).
- Gezien een mogelijke MRI, vragen wij u om 4 dagen voor de geplande afspraak geen zaadlozing te hebben (meer informatie zie kopje voorbereiding MRI).

Verhoogd PSA

Een verhoogde PSA-waarde is een teken dat er wat aan de hand kan zijn in de prostaat. De prostaat is een klier die normaal ongeveer de grootte heeft van een kastanje. Deze klier is voor de productie van zaadvloeistof en transport van het sperma bij een zaadlozing. De prostaat bevindt zich aan de onderzijde van de blaas, daar waar de blaas overgaat in de plasbuis.

De PSA kan om verschillende redenen verhoogd zijn:

- goedaardige aandoeningen aan de prostaat zoals een prostaatvergroting, een prostaatontsteking/irritatie of bij een urineweginfectie;
- prostaatkanker.

Het is belangrijk om vervolgonderzoek te doen om tot een juiste diagnose te komen.

Uroflowmetrie

Voor het gesprek met de behandelend specialist wordt er een uroflowmetrie gedaan. Hierbij wordt de urinestraal gemeten en geregistreerd, terwijl u plast. Dit wordt gedaan in een aparte kamer, waar u ongestoord kunt plassen. Daarna wordt met een echo beoordeeld of de blaas leeg is.

Dit onderzoek duurt in totaal ongeveer 5 minuten.

Om het onderzoek goed uit te kunnen voeren, is het belangrijk om een gevulde blaas te hebben. Hiervoor moet u ruim één uur voor het onderzoek extra drinken (0,5-1 liter) en twee à drie uur van tevoren niet meer plassen.

De uitslag van het onderzoek wordt besproken tijdens het gesprek met uw behandelend specialist.

Gesprek specialist

Tijdens het intakegesprek stelt de behandelend specialist een aantal vragen aan u over uw voorgeschiedenis, medicatiegebruik, eventuele plasklachten en andere bijzonderheden. Daarna wordt u meegenomen naar een onderzoekskamer voor het uitvoeren van een rectaal onderzoek en echo van de prostaat. Deze onderzoeken duren 5-10 minuten.

Almelo

Zilvermeeuw 1
Postbus 7600
7600 SZ Almelo

Hengelo

Geerdinksweg 141
Postbus 546
7550 AM Hengelo

 facebook.com/ZGTinfo

 twitter.com/ZGT_info

 linkedin.com/company/zgt

 youtube.com/user/ZGTinfo

 zgt.nl - zgt.nl/mijnzgt

Rectaal onderzoek en echo prostaat

Voor de onderzoeken mag u uw onderlichaam gedeeltelijk ontbloten, de kleding van uw bovenlichaam kunt u aanhouden. Hierna neemt u plaats op de onderzoekstafel.

Er wordt een rectaal toucher gedaan, waarbij de behandelend specialist via de endeldarm (anus) voelt of de prostaat afwijkingen heeft. Daarnaast wordt er een echografie van de prostaat gedaan. Hierbij wordt met behulp van een hoeveelheid glijmiddel een kunststof staafje (echoprobe) ingebracht via de anus in de endeldarm. Dit inbrengen kan wat ongemakkelijk aanvoelen, maar is zelden pijnlijk.

Het is belangrijk om de sluitspier goed te ontspannen. Dit zorgt ervoor dat zelfs bij kloofjes of aambeien het onderzoek pijnloos kan verlopen.

Via de echo worden de prostaat en zaadblaasjes in beeld gebracht op een monitor. Op deze manier is het mogelijk de prostaat nauwkeurig te meten, de inwendige vorm te bekijken en te kijken of er afwijkingen van de prostaat zichtbaar zijn.

Naar aanleiding van deze onderzoeken wordt het verdere onderzoekstraject bepaald en krijgt u een aanvullend gesprek met de oncologieverpleegkundige.

Oncologieverpleegkundige

De oncologieverpleegkundige geeft u verder uitleg over het traject en neemt als dat nodig is, vragenlijsten met u door.

MRI

Uw behandelend specialist beoordeelt of het nodig is om een MRI te maken. Als dit zo is, kan dit onderzoek nog dezelfde dag gebeuren. Dit zal kort na het gesprek met uw specialist zijn.

Een MRI is een methode om zonder röntgenstralen afbeeldingen van het lichaam

te maken. Er wordt gebruik gemaakt van een sterk magnetisch veld en radiogolven. Het apparaat is een zeer sterke magneet.

Vorbereiding MRI

Seksuele activiteit en met name een zaadlozing hebben invloed op de afbeelding van de prostaat op de MRI en kunnen de beoordeling van de MRI-beelden bemoeilijken. Om die reden willen wij u vragen om vanaf vier dagen voor de MRI geen seks of zaadlozing meer te hebben. Daarnaast moet u ervoor zorgen dat alle metalen buiten de onderzoeksruimte blijven. De radiodiagnostisch laborant zal u vragen alle metalen voorwerpen in de kleedkamer achter te laten (haarspelden, horloge, sieraden, munten, zakmes, sleutels, gehoorapparaat, pennen, enzovoort). Ook (bank-)pasjes mogen niet in de onderzoeksruimte worden meegenomen. Kledingstukken waaraan metalen knoopjes, ritsen en dergelijke zitten, moet u voor het onderzoek uit trekken. U kunt een T-shirt, hemd of sportbroek (zonder metaal) meenemen.

Uitleg over de MRI

Na controle op metaaldelen komt u in de onderzoeksruimte. Het is mogelijk dat u tijdens het maken van de MRI-scan contrastvloeistof toegediend krijgt. Hiervoor krijgt u dan een infuus in de arm, waardoor de vloeistof gegeven kan worden. Daarnaast kunt u een medicijn toegediend krijgen om de darmen minder te laten bewegen, waardoor de opnamen scherper worden. Dit middel krijgt u via het infuus of door middel van een injectie in het bovenbeen. Een bijwerking van dit middel is even wazig zien. Wanneer u een verhoogde oogboldruk (Glaucoom) heeft, mag u geen buscopan toegediend krijgen. De laborant zal hiernaar vragen.

U komt op de rug te liggen met een meetapparaat over uw buik. De laborant

schuift de tafel in het midden van het MRI-apparaat. Deze is aan beide kanten open en er brandt constant licht. Tijdens het maken van de afbeeldingen hoort u hard kloppende en zoemende geluiden. U krijgt een hoofdtelefoon en oordoppen om het geluid te dempen. U kunt uw eigen cd meenemen zodat u (als het onderzoek dit toelaat) tijdens het onderzoek via de hoofdtelefoon uw eigen favoriete muziek kunt beluisteren. Tijdens het onderzoek is het van belang dat u stilligt, omdat anders de opnames mislukken.

De MRI duurt gemiddeld 30 tot 45 minuten.

Biopsie

Soms kan het nodig zijn om weefselonderzoek (biopsie) van de prostaat te doen om tot een juiste diagnose te komen. Dit kan al bij het eerste gesprek met uw behandelend specialist worden besloten of bij het bespreken van de uitslag van de MRI scan.

Bij een biopsie worden stukjes weefsel weggenomen met een naald. Tijdens het gesprek met uw behandelend specialist hoort u of u hiervoor in aanmerking komt of dat deze afspraak geannuleerd wordt.

Als u bloedverdunnende medicatie gebruikt is het belangrijk om dit aan uw behandelend specialist door te geven. U krijgt dan te horen of u voor het onderzoek hiermee moet stoppen of door kunt gaan.

De behandelend specialist brengt de naald via de echoprobe in de prostaat. Via dezelfde naald kan eerst een verdoving worden gespoten, waarna het weefselonderzoek wordt gedaan. Het weefsel wordt daarna opgestuurd voor microscopisch onderzoek.

Belangrijk is dat u twee uur voor de biopsie een antibiotica tabletje inneemt die uw behandelend specialist heeft voorgeschreven. Dit om de kans op een infectie zo klein mogelijk te maken.

Wanneer contact opnemen

Na de prostaatbiopsie, kan er soms enkele weken wat bloed in uw urine of ontlasting zitten. Is dit het geval, dan adviseren wij u om extra te drinken. Het kan verder geen kwaad. Ook kunt u bij de zaadlozing wat bloedbijmenging hebben, dit kan enkele maanden aanhouden en is onschuldig.

U neemt contact op bij:

- koorts hoger dan 38,5 of koude rillingen;
- niet meer kunnen plassen, bijvoorbeeld door grote stolsels.

Tijdens kantooruren met de polikliniek
Urologie: telefoonnummer 088-708 33 90.

Buiten kantooruren met de Spoedeisende Hulp: telefoonnummer 088- 708 78 78.

Nazorg

Na de biopten adviseren we u om niet alleen naar huis te rijden in verband met de verdoving die ingespoten wordt. Daarnaast mag u gedurende één week niet fietsen. Dit kan namelijk extra druk op uw prostaat geven, waardoor een bloeding kan ontstaan.

Uitslaggesprek

De biopten worden door de patholoog onderzocht, waarna er een verslag naar de behandelend specialist wordt gestuurd. Dit duurt een aantal werkdagen. In het uitslaggesprek wordt dit met u besproken en wordt er gekeken of er nog verder aanvullend onderzoek nodig is of dat een behandelplan kan worden opgesteld.

Verder worden de vragenlijsten besproken die u op de polikliniek mee krijgt.

Check uw dossier op MijnZGT

MijnZGT is het patiëntenportaal van ZGT. U kunt op MijnZGT via uw computer, tablet of mobiel delen van uw medisch dossier inzien, persoonlijke gegevens checken, of bijvoorbeeld vragenlijsten invullen die wij

voor u hebben klaargezet. Kijk voor meer informatie op: zgt.nl/mijnzgt.

Tot slot

Deze folder geeft een algemene voorlichting en is bedoeld als extra informatie naast het gesprek met uw behandelend specialist. Bijzondere omstandigheden kunnen leiden tot wijzigingen. Dit zal uw specialist u laten weten.

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen dan kunt u contact opnemen met de polikliniek urologie.